

SENTRUMNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--

EKSAMENNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

REKENINGKUNDE

GRAAD 12

NOVEMBER 2013

SPEZIALE ANTWOORDEBOEK

VRAAG	PUNTE	PARAAF	MOD.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
TOTAAL			

Hierdie antwoordeboek bestaan uit 18 bladsye.

VRAAG 1**1.1 BEGRIPPE**

Kies die korrekte woord(e) uit dié wat tussen hakies gegee word. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommer (1.1.1–1.1.3) neer.

1.1.1	
1.1.2	
1.1.3	

6

1.2 MAATSKAPPYTRANSAKSIES

Gebruik die tabel wat verskaf word om die volgende vir elke transaksie te toon:

- Rekening gedebiteer en rekening gekrediteer in die Algemene Grootboek
- Effek op die rekeningkundige vergelyking

Die banksaldo is te alle tye gunstig.

NR.	REKENING GEDEBITEER	REKENING GEKREDITEER	BEDRAG	B	E	L
bv.	<i>Direkteurs-vergoeding</i>	<i>Bank</i>	<i>145 000</i>	-	-	0
1.2.1			<i>37 400</i>			
1.2.2			<i>180 000</i>			
1.2.3			<i>55 000</i>			

12

1.3 DEBITEUREVERSOENING**1.3.1 REGSTELLINGS AAN DIE DEBITEUREKONTROLEREKENING**

Huidige Debiteurekontrolerekening-saldo	20 100
A.	
B.	
C.	
D.	
E.	
Korrekte Debiteurekontrolerekening-saldo	

7

1.3.2 DEBITEURELYS OP 30 SEPTEMBER 2013

T Stoffels (3 800	
E Khune (7 400	
S Mashele (-1 900	
M Devnarain (10 600	
Korrekte totaal van Debiteurelys	

10

TOTALE PUNTE
35

VRAAG 2

- 2.1 Kies 'n kostekategorie uit KOLOM B wat by 'n beskrywing in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (2.1.1–2.1.4) neer.

2.1.1	
2.1.2	
2.1.3	
2.1.4	

8

- 2.2 2.2.1 **PRODUKSIEKOSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG
31 AUGUSTUS 2013**

Direkttemateriaalkoste	
Direkte-arbeidskoste	985 600
PRIMÊRE KOSTE	
Fabrieksbokoste	94 980
TOTALE VERVAARDIGINGSKOSTE	
Goedere-in-bewerking (1 September 2012)	12 420
Goedere-in-bewerking (31 Augustus 2013)	
KOSTE VAN PRODUKSIE VAN KLAARPRODUKTE	

8

FABRIEKSBOKOSTE

Indirekte materiaal	7 360
Indirekte arbeid	22 230
Waardevermindering van fabrieksaanleg	8 630
Huuruitgawe	
Water en elektrisiteit	
Diverse uitgawes	
	94 980

5

**2.2.2 Die interne ouditeur is nie tevrede met die direkte-
arbeidskoste vir die jaar nie.**

**Verduidelik die probleem met betrekking tot die direkte-
arbeidskoste en haal syfers aan om jou verduideliking te
ondersteun.**

--

3

Gee TWEE moontlike oplossings vir hierdie probleem.

Oplossing 1

Oplossing 2

4

**2.3 2.3.1 Bereken die getal eenhede wat Sally moes vervaardig om in
2013 gelyk te breek.**

--

4

**2.3.2 Lewer kommentaar op die getal sakke wat sy vervaardig. Haal
syfers of finansiële aanwysers aan om jou antwoord te staaf.
Verwys na die berekening van die gelykbreekpunt in jou
antwoord.**

--

3

TOTALE PUNTE
35

VRAAG 3

3.1 Gee EEN woord/term vir elk van die beskrywings deur 'n woord/term uit die lys te kies. Skryf slegs die woord/term langs die vraagnommer (3.1.1–3.1.4) neer.

3.1.1	
3.1.2	
3.1.3	
3.1.4	

8

3.2 SELATI BEPERK**3.2.1 INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2013**

Verkope	
Koste van verkope	(8 200 000)
Bruto wins	
Ander inkomste	
Bruto bedryfswins	
Bedryfsuitgawes	(3 348 420)
Salarisse en lone	
Direkteursvergoeding	
Ouditeursfooie	
Werkgewersbydrae (Pensioen en WVF)	
Bedryfswins	
Wins voor rente-uitgawe	
Netto wins voor belasting	
Netto wins na belasting	588 000

3.2.2

NOTA VIR BEHOUE INKOMSTE	
Saldo aan die begin van die jaar	735 000
Netto wins na belasting	
Saldo aan die einde van die jaar	

7

3.3 OUDITEURSVERSLAG

As 'n aandeelhouer, hoekom sou jy oor hierdie ouditeursverslag bekommerd wees? Verduidelik. Noem DRIE punte.

Punt 1	
Punt 2	
Punt 3	

6

TOTALE PUNTE
75

VRAAG 4

4.1 Verwys na Inligting 8 met betrekking tot die spesiale programme wat saam met die finansiële state in die jaarverslag gepubliseer word.

4.1.1 Hoofvoordeel van die misdadvoorkomingsprogram vir die maatskappy:

Hoofvoordeel van die maatskappy se opleidingsprogram:

4

4.1.2 Behalwe die punte hierbo genoem, hoekom sal die direkteure die programme in die jaarverslag wil noem? Verduidelik.

2

4.2 KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2013

KONTANTGEVOLGE VAN BEDRYFSAKTIVITEITE	
Kontant gegenereer uit bedryfsaktiwiteite	
Rente betaal	(168 000)
Inkomstebelasting betaal	A
Dividende betaal	B
KONTANTGEVOLGE VAN BELEGGINGSAKTIVITEITE	(314 000)
Vaste bates aangekoop	(400 000)
Opbrengs uit verkoop van vaste bates	86 000
KONTANTGEVOLGE VAN FINANSIERINGSAKTIVITEITE	
Opbrengste van aandele uitgereik	C
Toename/Afname in lenings	D
Netto verandering in kontant en kontantekwivalente	E
Kontant en kontantekwivalente (1 Maart 2012)	F
Kontant en kontantekwivalente (28 Februarie 2013)	78 000

15

4.3 Bereken die volgende finansiële aanwysers vir die finansiële jaar geëindig 28 Februarie 2013:**4.3.1 Persentasie netto wins na belasting op verkope**

3

4.3.2 Verdienste per aandeel

3

4.3.3 Skuld-ekwiteit-verhouding

3

4.3.4 Opbrengs op gemiddelde aandeelhoudersbelang (OOAB)

5

- 4.4 Die direkteur is van mening dat die bedryfsdoeltreffendheid van die maatskappy verbeter het. Haal aan en verduidelik TWEE finansiële aanwysers (met syfers) om hulle mening te staaf.**

4

- 4.5 Die aandeelhouers is gelukkig met hulle opbrengs, verdienste en dividende. Haal DRIE finansiële aanwysers (met syfers) aan en verduidelik dit om hulle mening te staaf.**

Kommentaar op opbrengs op aandeelhouersbelang:

Kommentaar op verdienste:

Kommentaar op dividende:

6

4.6 Nuwe aandele is aan die begin van die finansiële jaar teen R9,00 elk uitgereik. As 'n bestaande aandeelhouer, sou jy tevrede wees met hierdie uitreikprys?

Ja/Nee:

Haal TWEE finansiële aanwysers (met syfers) aan om jou mening te verduidelik:

5

4.7 'n Groot leningterugbetaling is gedoen. Lewer kommentaar daarop of dit 'n goeie idee was of nie. Haal TWEE finansiële aanwysers (met syfers) aan om jou kommentaar te staaf.

4

4.8

Behalwe die dividende en die lening, watter ander groot besluite deur die direkteure word in die Kontantvloeistaat gereflekteer? Noem TWEE groot besluite en haal die betrokke syfers aan. Verduidelik ook hoe ELK van hierdie besluite in die toekoms tot voordeel van die maatskappy kan wees.

Besluit 1 (met syfers)	Verduideliking van voordeel vir maatskappy
Besluit 2 (met syfers)	Verduideliking van voordeel vir maatskappy

6

TOTALE PUNTE
60

VRAAG 5

5.1 Voltooi die volgende sinne deur die ontbrekende woord(e) in te vul. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommer (5.1.1–5.1.3) neer.

5.1.1 Die hoofdoel met die opstel van die Kontantbegroting is ...

2

5.1.2 EEN item in die Kontantbegroting wat nie in 'n Geprojekteerde Inkomstestaat sal verskyn nie, is ...

2

5.1.3 EEN item wat in 'n Geprojekteerde Inkomstestaat, maar nie in 'n Kontantbegroting sal verskyn nie, is ...

2

5.2 Bereken die ontbrekende syfers in die Debiteure-invorderingskedule en die Kontantbegroting aangedui deur A tot H:

	BEREKENING	ANTWOORD
A		
B		
C		
D		
E		
F		
G		
H		

22

5.3 Verduidelik wat jy aan die einde van November aan Peter sal sê oor elk van die volgende items, en gee EEN punt van advies in ELKE geval:

	VERDUIDELIKING	ADVIES
Telefoon		
Diverse uitgawes		
Huurinkomste		

6

5.4 Om verkope en die getal kliënte te verhoog, is Peter van plan om te adverteer dat die kredietperk vir al sy kredietkliënte tot R35 000 verhoog sal word en dat nuwe kliënte welkom is om gedurende April rekeninge oop te maak.

Gee DRIE punte van advies aan Peter in hierdie verband.

Punt 1	
Punt 2	
Punt 3	

6

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 6

6.1 VASTE BATES

6.1.1 Bereken die ontbrekende syfers aangedui deur A, B en C in die Vastebatennota:

	BEREKENING	ANTWOORD
A		
B		
C		

9

6.1.2 GROOTBOEK VAN ULWAZI BPK.

BATEVERKOPEREKENING

11

6.1.3 Jy is die interne ouditeur. Noem TWEE bekommernisse wat jy in verband met die vaste bates teenoor die direksie sal uitspreek. Verduidelik in ELKE geval waarom jy bekommerd is.

BEKOMMERNIS	REDE

4

6.2 6.2.1 Waarde van die eindvoorraad volgens die EIEU-metode op 31 Julie 2013

7

6.2.2 Berekening van winsopslagpersentasie (%) behaal op kosprys

Berekening van voorraadhoudingstydperk (gebruik gemiddelde voorraad in jou berekening)

8

6.2.3 Die besigheid mik na 'n 30%-winsopslag op kosprys. As die interne ouditeur, wat sou jy ondersoek? Verduidelik. Noem TWEE punte.

4

6.2.4 Die voorraadhoudingstydperk was 30 dae vir 2012. Behoort Mohammed tevrede te wees met die voorraadhoudingstydperk vir 2013? Verduidelik.

Ja/Nee:

Verduideliking:

3

6.3

Identifiseer EEN probleem met betrekking tot elke winkel, deur syfers aan te haal by die identifisering van elke probleem. In ELKE geval, gee vir Sizwe raad oor hoe om die probleem op te los.

WINKEL 1: THANDEKA

Probleem geïdentifiseer (met syfers)	
Raad	

WINKEL 2: DLUDLU

Probleem geïdentifiseer (met syfers)	
Raad	

WINKEL 3: SIPHO

Probleem geïdentifiseer (met syfers)	
Raad	

9

TOTALE PUNTE
55

TOTAAL: 300